

Facultade de CC. Sociais e da Comunicación

Mais info na Web da Facultade

<http://www.csc.uvigo.es/>

(*)

(*)

Grao en Comunicación Audiovisual

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P04G071V01101	Lingua Española: Expresión textual e visual	1c	6
P04G071V01102	Socioloxía: Socioloxía da comunicación	1c	6
P04G071V01103	Comunicación: Teoría e técnica da imaxe	1c	6
P04G071V01104	Comunicación: Comunicación escrita	1c	6
P04G071V01105	Teoría e técnica da fotografía	1c	6
P04G071V01106	Comunicación: Teoría e historia da comunicación	2c	6
P04G071V01107	Comunicación: Documentación audiovisual	2c	6
P04G071V01108	Comunicación: Tecnoloxía dos medios audiovisuais	2c	6
P04G071V01109	Teoría e técnica cinematográfica	2c	6
P04G071V01110	Comunicación radiofónica	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua Española: Expresión textual e visual**

Materia	Lingua Española: Expresión textual e visual			
Código	P04G071V01101			
Titulación	Grao en Comunicación Audiovisual			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Fernández Soneira, Ana María			
Profesorado	Fernández Soneira, Ana María			
Correo-e	anafe@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia ten como obxectivo estudar os elementos lingüísticos que entran en xogo na comunicación audiovisual e analizar a linguaxe audiovisual.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adóitase atopar a un nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
B1	Coñecer as características esenciais da comunicación, os seus elementos e os seus resultados.
B2	Coñecer a realidade político-social do mundo na era da comunicación global.
B4	Expoñer os resultados dos traballos académicos de maneira escrita, oral ou por medios audiovisuais ou informáticos de acordo aos canons das disciplinas da comunicación.
B5	Coñecer os valores constitucionais, principios éticos e normas deontolóxicas aplicables á comunicación audiovisual, en especial as relativas á igualdade de homes e mulleres, á non discriminación de persoas con discapacidade e ao uso non sexista da imaxe feminina nos medios de comunicación de masas.
B6	Traballar en equipo e comunicar as propias ideas mediante a creación dun ambiente propicio.
B7	Asumir riscos expresivos e temáticos, aplicar solucións e puntos de vista persoais no desenvolvemento dos proxectos
C1	Coñecer o uso correcto oral e escrito das linguas oficiais como forma de expresión profesional na industria audiovisual.
D1	Comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.
D2	Comunicar por oral e por escrito na lingua galega.
D3	Sustentabilidade e compromiso ambiental. Uso equitativo, responsable e eficiente dos recursos.
D4	Adaptarse aos cambios tecnolóxicos, empresariais ou organigramas laborais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Mostrar unha adecuada, coherente e correcta expresión oral e escrita en lingua española	A1	B4	C1	D2
Analizar a comunicación audiovisual desde unha perspectiva lingüística (gramatical, pragmática e estilística)		B1 B5 B6		D2
Recoñecer as funcións da linguaxe que poden formar parte da mensaxe audiovisual	A1	B1	C1	D1
Saber diferenciar as características da linguaxe empregada na comunicación audiovisual, os medios de difusión, os canais elixidos, e o tipo de destinatario da mensaxe e saber adaptar o código lingüístico a estas características.	A1	B5	C1	D4
Analizar mostras comunicativas, principalmente audiovisuais, co obxectivo primeiro de aprender a criticar modelos, sobre todo no que atinxe as características propias de elaboración dun texto: adecuación, coherencia e cohesión	A1	B1 B4 B5 B6 B7	C1	D2
Aprender a manexar os recursos da lingua española para a creación de mostras de lingua creativas, orais, escritas e audiovisuais	A1	B4 B6 B7	C1	D4
Favorecer a expresión de ideas dunha maneira independente, orixinal e tolerante.	A1	B2 B5 B6	C1	D1 D2 D3

Contidos	
Tema	
1. A comunicación, a linguaxe e as linguas: a lingua española	1.1. A comunicación e a linguaxe 1.2. Funcións da linguaxe 1.3. A comunicación verbal e non verbal 1.4. A comunicación audiovisual 1.5. Os xéneros audiovisuais
2. Os niveis e rexistros de uso lingüístico no ámbito audiovisual	2.1. Os medios audiovisuais 2.2. Norma e uso de español nos medios 2.3. Situacións comunicativas e rexistros lingüísticos
3. Análise e composición de textos, escritos, orais e audiovisuais, en español	3.1. Coherencia e cohesión 3.2. Norma e uso do español nos medios 3.3. Intertextualidade 3.4. Modos de escrita: da recensión ao ensaio crítico.
4. Cultura e cine: do texto á adaptación	4.1. Linguaxe literaria 4.2. Linguaxe audiovisual (no cine e nas series contemporáneas)
5. As linguas da cinematografía (galego e español). Estudo de casos	5.1. Análise de mostras audiovisuais 5.2. Crítica de modelos textuais e audiovisuais

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	12	36	48
Resolución de problemas de forma autónoma	12	28	40
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	22	22	44
Observación sistemática	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	14	16

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Traballo tutelado	Prácticas de análise e produción de textos escritos, orais e audiovisuais e presentacións orais (individuais e grupais) sobre contidos do temario.
Resolución de problemas de forma autónoma	Os alumnos realizarán exercicios sobre textos (escritos, orais ou audiovisuais) propostos pola profesora.
Actividades introdutorias	Presentación dos contidos da materia: os obxectivos son saber cal é a relación que os discentes establecen entre a lingua española e a comunicación audiovisual e cal é a competencia lingüística do alumnado.
Lección maxistral	As horas destinadas ás sesións maxistrais centraranse na explicación dos contidos teóricos da materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Titorías para resolver dúbidas sobre os contidos teóricos da materia
Traballo tutelado	Titorías para resolver as dúbidas que plantexen os traballos de avaliación tanto individuais como grupais.
Resolución de problemas de forma autónoma	Titorías para planificar as actividades de avaliación e as dúbidas que lles plantexen.
Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	Titorías para explicar as directrices básicas para o desenvolvemento da proba final

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Traballo tutelado	1. Escollo dun tema relacionado con algún dos contidos da materia e elaboración grupal dun breve traballo de análise que será presentado de xeito oral na aula.	30	A1	B1 B2 B4 B6	C1	D2
	2. Preparación e presentación individual, de xeito oral, dun aspecto vencellado á lingua española ("A lingua española nun minuto")					
Resolución de problemas de forma autónoma	1. Entrega de prácticas de escrita.	30	A1	B1 B4 B5 B7	C1	D2 D3 D4
	2. Elaboración de prácticas textuais vencelladas a análise de mostras audiovisuais (recensión, crítica...)					
Observación sistemática	Valorarase a participación activa na aula, tanto na resolución de exercicios como nas preguntas e comentarios que se fagan	10	A1	B6 B7	C1	D1 D2
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba escrita na que o alumnado terá que demostrar a adquisición dos contidos teóricos do curso e unha boa competencia lingüística en español	30	A1	B1 B2 B4 B7	C1	D2

Outros comentarios sobre a Avaliación

Farase una avaliación continua a través do seguimento do alumno nos traballos da aula a través da exposición de traballos e a realización de probas. Avaliarase a súa competencia oral, a súa competencia escrita e a aprendizaxe e adquisición de competencias e de coñecementos.

Para superar a materia o alumno ten que realizar todos os traballos estipulados polo profesor (traballos de aula, traballos tutelados, exposicións orais). A entrega de prácticas ou exercicios propostos terá que realizarse na data establecida polo profesor. Fóra dese prazo non serán admitidos. O feito de non entregar algún dos traballos que conforman a avaliación suporá a perda do dereito á avaliación continua e, polo tanto, a obrigatoriedade de facer a proba final na data establecida polo centro.

A nota final será a suma de todas as calificacións obtidas nos traballos e na proba final.

AVISO: a detección de plaxio nalgún dos traballos suporá a perda do dereito á avaliación continua.

2ª Edición de actas O alumnado que non cumpra os requisitos da avaliación continua poderá realizar un único exame na convocatoria de xullo, na data estipulada oficialmente. Este exame terá unha parte teórica e outra práctica (oral e escrita).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Agencia EFE, **Fundéu. Buscador urgente de dudas**, fundeu.es, 2020

Bueno Alonso, Jorge L., **La dimensión visual del material literario: ¿Hacia una antropología cinematográfica?**.

Adaptación, transvase y rituales filmicos en John Huston's The Dead, Servicio de Publicaciones de la Universidad de Ovi, 1999

Escandell Vidal, Mª Victoria, **La comunicación**, Gredos, 2005

Instituto Cervantes, **El libro del español correcto. Claves para hablar y escribir bien en español**, Espasa, 2012

Sánchez Noriega, José Luis, **De la literatura al cine: teoría y análisis de la adaptación**, 84-493-0896-8, Paidós, 2000

Tascón, Mario, **Escribir en Internet. Guía para los nuevos medios y las redes sociales**, Galaxia Gutenberg, 2012

Wolf, Sergio, **Cine/literatura : ritos de pasaje**, 950-12-2716-2, Paidós, 2001

Bibliografía Complementaria

Bezós López, Javier (coord.), **Manual de español urgente (Fundéu)**, 978-84-999-2526-4, Debate, 2015

Briz, Antonio, **Saber hablar**, Aguilar, 2008

Cabrera Infante, Guillermo, **Cine o sardina**, 84-226-7122-0, Círculo de lectores, 1997

Costa Sánchez, Carmen & Teresa Piñeiro, **Estrategias de comunicación multimedia**, UOC, 2013

Díaz Fouces, Óscar & Pilar García Soidán, **Redes y retos. Estudios sobre la comunicación en la era digital**, Octaedro, 2016

Durante, Ana, **Guía práctica del neoespañol. Enigmas y curiosidades del nuevo idioma**, Debate, 2015

Escandell Vidal, Mª Victoria, **La comunicación: lengua, cognición y sociedad**, Akal, 2014

Grijelmo, Alex, **Palabras de doble filo**, Espasa, 2015

Martínez de Sousa, José, **Orotgrafía y ortotipografía del español actual**, Trea, 2008

Ong, Walter, **Oralidad y escritura. Tecnologías de la palabra**, 978-60-716-3918-9, Fondo de cultura económica, 2016

RAE, **Diccionario de la lengua española**, <https://www.rae.es/>, 2020

Sánchez-Escalonilla, Antonio, **Guión de aventura y forja del héroe**, 84-344-6808-5, Ariel, 2002

Sánchez Lobato, Jesús, **Saber escribir**, Aguilar, 2006

Santiago Guervós, Javier de, **Principios de comunicación persuasiva**, Arco Libros, 2012

Trías, Eugenio, **De cine, Aventuras y extravíos**, Galaxia Gutenberg, 2013

Trueba, Fernando, **Mi diccionario de cine**, Galaxia Gutenberg, 2006

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===*** Metodoloxías docentes que se manteñen**

As metodoloxías docentes serán as mesmas. No posible escenario de ensinanza mixta ou semipresencial, as metodoloxías levaríanse a cabo de modo semipresencial e virtual. Por outra banda, no escenario de ensinanza a distancia, as metodoloxías previstas adaptaríanse a una modalidade de execución virtual.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente, excepto as leccións maxistras. Neste caso pediráselle aos alumnos que con anterioridade a cada clase revisen e analicen as presentacións dos temas (que estarán subidas a Faitic) e as clases organizaranse a partir das súas dúbidas e de exemplos prácticos.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

- Crearase un foro de seguimento da materia en Faitic
- Faranse titorías programadas no despacho virtual da docente
- Comunicación por correo electrónico

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

Non procede

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

Non se considera nestes momentos

* Outras modificacións

Non hai

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

A materia está plantexada para facer unha avaliación continua, polo que só se sinalan pequenas modificacións derivadas da posible non presencialidade.

Manteñense os traballos fixados na guía docente pero a avaliación farase sobre o traballo escrito, no caso da exposición oral grupal. A presentación individual substituirase pola grabación dun vídeo dun minuto por parte de cada alumno e despois faremos unha actividade de crítica e avaliación dos traballos.

A proba final, de se-lo caso, será substituída por un traballo de análise dun texto audiovisual.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Socioloxía: Socioloxía da comunicación**

Materia	Socioloxía: Socioloxía da comunicación			
Código	P04G071V01102			
Titulación	Grao en Comunicación Audiovisual			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Lage Picos, Jesús Adolfo			
Profesorado	Lage Picos, Jesús Adolfo			
Correo-e	xalp@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia forma na identificación dos referentes históricos que outorgan relevancia social e cultural á comunicación audiovisual; introduce nos enfoques teóricos da socioloxía da comunicación, e na análise e avaliación crítica da actividade audiovisual no contexto da competencia local, nacional e internacional.			

Competencias

Código	
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
B2	Coñecer a realidade político-social do mundo na era da comunicación global.
B4	Expoñer os resultados dos traballos académicos de maneira escrita, oral ou por medios audiovisuais ou informáticos de acordo aos canons das disciplinas da comunicación.
B5	Coñecer os valores constitucionais, principios éticos e normas deontolóxicas aplicables á comunicación audiovisual, en especial as relativas á igualdade de homes e mulleres, á non discriminación de persoas con discapacidade e ao uso non sexista da imaxe feminina nos medios de comunicación de masas.
C2	Percibir criticamente o mundo audiovisual como froito dunhas condicións sociopolíticas e culturais ligads a unha época histórica determinada.
C15	Coñecer os fundamentos da historia e teoría da comunicación.
D3	Sustentabilidade e compromiso ambiental. Uso equitativo, responsable e eficiente dos recursos.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Nova	A3	B2 B4 B5	C2 C15	D3

Contidos

Tema	
1. O papel da comunicación e o xurdimento da sociedade moderna.	. A evolución histórica das formas de construción do social. . Coxuntura histórica do nacemento da modernidade e xurdimento da socioloxía. . Os media e o desenvolvemento das sociedades modernas.
2. Actores e procesos comunicativos: cambio social, cultura e poder.	. O enfoque clásico e sistémico do cambio social. . Conceptos dinámicos da comprensión do cambio. . Tipoloxía de procesos sociais. . Axentes, interaccións e redes de poder na esfera dos media.
3. Evolución, orde, conflito, e comunicación de masas nas explicacións sociolóxicas da modernidade.	. Definicións históricas e analíticas da modernidade. . Características da modernidade e repercusións na vida social e persoal. . Argumentos contra a modernidade e perspectivas contemporáneas. . A perspectiva da cultura de masas e as súas críticas.
4. As sinerxias entre os procesos de globalización e as tecnoloxías da comunicación.	. Comunicación e transformacións socioeconómicas. . Comunicación e cambios socio-políticos. . Comunicación e as migracións. . Comunicación e as cuestións medio ambientais. . Comunicación, cultura e globalización.

5. Innovación, audiencias activas e identidades na sociedade e cultura contemporáneas.
- . A cultura da innovación na nova economía informacional.
  - . As perspectivas das audiencias activas e os seus límites.
  - . As tecnoloxías da información e a comunicación e a construción das identidades.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	25	20	45
Debate	13	0	13
Traballo tutelado	2	0	2
Resolución de problemas	10	20	30
Exame de preguntas de desenvolvemento	0	50	50
Traballo	0	10	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	O docente introduce e expón os conceptos e contidos de cada un dos temas, informando dos procedementos, textos, ou outros materiais, que permiten seguir as exposicións e afondar na materia.
Debate	Exposición, análise, e discusión aberta entre os estudantes e o docente, sobre cuestións relacionados cos contidos da materia.
Traballo tutelado	Elaboración dun traballo de grupo sobre temas sociais que atinxen á mocidade, acoutados previamente nas clases de prácticas.
Resolución de problemas	Nas sesións de prácticas tentase establecer dinámicas que orienten a realización do traballo de grupo, e o traballo persoal de textos e outros materiais que desenvolvan os contidos da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Seguimento e atención ás dúbidas e problemas que xurdan ao longo do proceso de ensino e aprendizaxe.
Resolución de problemas	Seguimento e atención ás dúbidas e problemas que xurdan ao longo do proceso de ensino e aprendizaxe.
Debate	Seguimento e atención ás dúbidas e problemas que xurdan ao longo do proceso de ensino e aprendizaxe.
Traballo tutelado	Seguimento e atención ás dúbidas e problemas que xurdan ao longo do proceso de ensino e aprendizaxe.
Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	Seguimento e atención ás dúbidas e problemas que xurdan ao longo do proceso de ensino e aprendizaxe.
Traballo	Seguimento e atención ás dúbidas e problemas que xurdan ao longo do proceso de ensino e aprendizaxe.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	Realización de exercicios de avaliación continua sobre as lecturas ou materiais audiovisuais introducidos nas clases de teoría e prácticas.	30	A3 B2 C2 D3 B4 C15 B5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Nas convocatorias oficiais de exame realizarase un exercicio de redacción no que haberá que responder a unha serie de cuestións relacionadas cun texto ou material sobre a análise social da comunicación.	60	A3 B2 C2 D3 B4 C15 B5
Traballo	Elaboración dun traballo de grupo que describa, analice, e reflexione, sobre temas sociais que atinxen á mocidade, acoutados previamente nas clases de prácticas.	10	A3 B2 C2 D3 B4 C15 B5

Outros comentarios sobre a Avaliación

É preciso acadar un mínimo dun 4 na proba das convocatorias oficiais da materia para poder facer a suma do resto das cualificacións obtidas.No caso de non facer seguemento da avaliación continua e realizar o exame da convocatoria oficial, a

cualificación máxima que se poderá acadar na materia é a de aprobado (entre 5 e 6,9 sobre 10). En consideración do alumnado coa materia pendente pero que ten un coñecemento previo dos contidos, contemplanse a posibilidade da realización dun cartafol de recensións cuxa calidade pode supor ate 5 puntos. Desta maneira a cualificación do exame de convocatoria oficial ao que é preceptivo presentarse, será ponderada por 0,5 e sumariáselle a nota acadada no cartafol. O alumnado interesado en acollerse a esta modalidade de avaliación terá que comunicarllo persoalmente ao docente quen indicará os textos sobre os que realizar o cartafol.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Appadurai, Arjun, **El futuro como hecho cultural. Ensayos sobre la condición global**, 1ª ed., Fondo de Cultura Económica, 2015

Ariño, Antonio, **Sociología de la cultura: la constitución simbólica de la sociedad**, 1ª ed., Ariel, 1995

Bayoit, G., **El cambio social. Análisis sociológico del cambio social y cultural en las sociedades contemporáneas**, 1ª ed., Siglo XXI, 2008

Busquet, J.; Medina, A., **Invitación a la sociología de la comunicación**, 1ª ed., Editorial UOC, 2014

Callejo, J., **Audiencias multimedia: múltiples problemas, múltiples intereses. En M. Martínez (coord.), Para investigar la comunicación: propuestas teórico-metodológicas**, pp. 53-82., 1ª ed., Técno, 2008

Castells, M., **Comunicación y poder**, 1ª ed., Alianza Editorial, D.L. 2009

Himanan, P., **La ética hacker como cultura de la era de la información. En Manuel Castells (ed.). La sociedad red: una visión global**, pp. 505-518., 1ª ed., Alianza Editorial, 2006

Pardo, A.; Sánchez-Taberner, A., **Concentración de la distribución cinematográfica en España**, *Anàlisi*, 47,37-56, dic 2012

Thompson, J.B., **Los media y la modernidad. Una teoría de los medios de comunicación**, Paidós, 2003

Vaskes, I., **La transestética de Baudrillard: simulacro y arte en la época de simulación total**, *Estudios filosóficos*, 38,197-219, Agosto 2008

Bibliografía Complementaria

Baudrillard, J., **Cultura e simulacro**, 1ª ed., Kairós, 1978

Bauman, Z., **Modernidad líquida**, 1ª ed., Fondo de Cultura Económica, 2003

Beck, U., **La sociedad del riesgo: hacia una nueva modernidad**, Paidós, 2006

Beck, U., **¿Qué es la globalización?: falacias del globalismo, respuestas a la globalización**, Paidós, 1998

Castells, M. (ed.), **La sociedad red: una visión global**, Alianza Editorial, 2006

Espinar, E.; Fran, C.; González, Mª J.; Martínez, R., **Introducción a la sociología de la comunicación**, Publicaciones Univ Alicante, D.L. 2006

Himanan, P., **La ética del hacker**, 1ª ed., Ediciones Destino, 2002

Miguel de Bustos, J.C., **Los grupos mundiales de comunicación y de entretenimiento, en el camino hacia la digitalización**, *Les Enjeux de l'information et de la communication*, oct. 2016

Rodríguez, A. (ed.), **España en su cine: aprendiendo sociología con películas españolas**, 1ª ed., Dykinson, 2015

Moragas, M. de, **La comunicación: De los orígenes a internet**, 1ª ed., Gedisa, 2012

Recomendacións

Outros comentarios

Realizar as lecturas recomendadas, ou o seguimento doutros recursos, para facilitar a comprensión da materia, a participación nas clases e a avaliación de contidos.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes

As metodoloxías docentes poderán verse afectadas polo medio de comunicación (docencia presencial ou telemática), ou a

temporalidade (síncrona ou asíncrona), pero manteñen os procedementos das leccións maxistras e prácticas.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

Emprego dos recursos habilitados pola Universidade de Vigo: plataforma de teledocencia da materia, aulas virtuais, e a sala docente virtual.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

Non se contemplan modificacións.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

Non se contempla.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas

Con independencia da incerteza que provoque a evolución pandémica, mantéñense os procedementos, criterios, e ponderación da avaliación; as probas poderán verse afectados polo medio de comunicación (docencia presencial ou telemática), ou a temporalidade (síncrona ou asíncrona), pero conservaranse os métodos de avaliación:

. exame na convocatoria oficial consistentes na realización dun exercicio de redacción no que haberá que responder a unha serie de cuestións relacionadas co análise dun texto ou material sobre o análise social da comunicación, terá un peso do 60 % na cualificación;

. realización de exercicios de avaliación continua sobre as lecturas ou materiais audiovisuais introducidos nas clases de teoría e seminarios, terá un peso do 30 % na cualificación;

. elaboración dun traballo de grupo que describa, analice, e reflexione, sobre temas sociais que atinxen á mocidade, acoutados previamente nas clases de prácticas, terá un peso do 10 % na cualificación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Comunicación: Teoría e técnica da imaxe**

Materia	Comunicación: Teoría e técnica da imaxe			
Código	P04G071V01103			
Titulación	Grao en Comunicación Audiovisual			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Comunicación audiovisual e publicidade			
Coordinador/a	Rodríguez Fernández, Fortunato			
Profesorado	Rodríguez Fernández, Fortunato			
Correo-e	fortunatorf@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	(*)Análisis de la imagen, tanto estática como en movimiento, de las unidades que definen el mensaje icónico y las variables que fundamentan los códigos del lenguaje audiovisual			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adóitase atopar a un nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
B3	Aplicar técnicas e procedementos da composición da imaxe aos diferentes soportes audiovisuais, a partir do coñecemento das leis clásicas e dos movementos estéticos e culturais da historia da imaxe.
B4	Expoñer os resultados dos traballos académicos de maneira escrita, oral ou por medios audiovisuais ou informáticos de acordo aos canons das disciplinas da comunicación.
B5	Coñecer os valores constitucionais, principios éticos e normas deontolóxicas aplicables á comunicación audiovisual, en especial as relativas á igualdade de homes e mulleres, á non discriminación de persoas con discapacidade e ao uso non sexista da imaxe feminina nos medios de comunicación de masas.
B7	Asumir riscos expresivos e temáticos, aplicar solucións e puntos de vista persoais no desenvolvemento dos proxectos
C14	Coñecer e aplicar os recursos, métodos e procedementos empregados na construción e análise dos relatos audiovisuais
C17	Coñecer a imaxe espacial e das representacións icónicas no espazo, tanto na imaxe fixa como en movemento.
D1	Comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Citar, describir e diferenciar as principais teorías e escolas da imaxe.	A1	B5	C14 C17	D1
Analizar as imaxes e as súas representacións icónicas no espazo	A1	B4 B7	C14 C17	
Interpretar, diferenciar e explicar os compoñentes estético-narrativos (miméticos, simbólicos, arbitrarios) que configuran unha imaxe icónica/audiovisual	A1	B3 B7	C14 C17	D1
Analizar e valorar imaxes (fixa e/ou audiovisual) nos diferentes soportes e tecnoloxías audiovisuais	A1	B3 B4 B5	C14 C17	D1
Apreciar e valorar o conxunto do patrimonio (audio)visual, a través da evolución histórica nas diferentes culturas		B5		D1

Contidos

Tema

A teoría da imaxe	Tema 1. Introducción. Natureza e definición da imaxe. A imaxe ao longo da historia. Imaxe e contemporaneidade. O valor comunicativo da imaxe. Imaxe dixital
	Tema 2. Percepción e coñecemento visual. O proceso cognitivo da percepción visual: sensación, memoria e pensamento. Fenomenoloxía da percepción. Principais correntes teóricas. Teoría da Gestalt. Figura e fondo.
	Tema 3 - Técnicas de expresión visual. Contraste e harmonía.
A representación da imaxe estática	Tema 4. Elementos morfolóxicos da imaxe. O punto. A liña. O plano. A cor. A forma. A textura.
	Tema 5. Elementos escalares da imaxe. Espazo de representación e espazo representado. Tamaño de imaxe. A escala. A proporción. O formato. O encadre. A dimensión.
	Tema 6. Elementos dinámicos da imaxe. Imaxe secuencial. Imaxe narrativa. Imaxe dinámica. A dirección. Tensión. Ritmo.
A representación da imaxe en movemento	Tema 7. Imaxe en movemento. Encadre e composición. Tipos de planos. Movementsos de cámara. Escena e secuencia. Campo e fóra de campo.
	Tema 8. Principios fundamentais da edición de imaxes en movemento. Montaxe cinematográfica. Continuidade da escena.
	Tema 9. Recursos expresivos da imaxe en movemento. O tratamento do espazo e o tempo audiovisual
	Tema 10 - Introducción aos recursos narrativos da imaxe en movemento. Elipsis

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos	2	20	22
Traballo tutelado	3	20	23
Prácticas con apoio das TIC	18	38	56
Lección maxistral	22	27	49

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos	Análise de obras audiovisuais.
Traballo tutelado	Elaboración por parte do estudante, de maneira individual ou colectiva, de documentos ou pezas audiovisuais sobre a temática da materia.
Prácticas con apoio das TIC	Realización de gravacións de pequenos guións por parte dos alumnos, incluíndo a planificación técnica dos mesmos
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumno dispón do horario de titorías para consultar calquera dúbida relativa aos contidos teóricos.
Estudo de casos	O alumno dispón do horario de titorías para consultar calquera dúbida relativa á análise audiovisual
Traballo tutelado	O alumno dispón do horario de titorías para consultar calquera dúbida relativa ao traballo tutelado.
Prácticas con apoio das TIC	O alumno dispón do horario de titorías para consultar calquera dúbida relativa ás prácticas da materia

Avaliación

Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Estudo de casos	Os alumnos analizasen obras audiovisuais co obxectivo de indentificar os recursos e técnicas explicadas na materia	20 A1 B4 C14 B7 C17
Traballo tutelado	Planificación, gravación e edición dunha peza audiovisual como traballo final, que permita avaliar o grao de adquisición de competencias. Será un traballo en grupo, ou individual si a disposición de medios técnicos o permíte.	30 B3 C14 D1 B5 C17
Prácticas con apoio das TIC	Os alumnos realizarán semanalmente unha práctica de planificación técnica e gravación dunha peza audiovisual.	10 B3 C14 D1 B5 C17 B7
Lección maxistral	Para avaliar os coñecementos teórico prácticos, faranse dous exames. O primeiro, a mediados de curso, sobre imaxe estática e análise e composición de planos. O segundo, a final de curso, sobre análise de continuidade dunha escena e planificación técnica dunha secuencia.	40 C14 D1 C17

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases non será obrigatoria nin puntuará na calificación final. Agora ben, posto que a realización das prácticas puntúa, si un alumno non acode á clase práctica para defendela, perderá a metade da súa calificación. No apartado de estudo de casos, valorarase a presentación do recurso (10%) e o súa adecuación ao explicado en clase (10%). Na segunda convocatoria (xullo) aplicaranse os mesmos criterios de calificación, aínda que as prácticas con apoio do TIC e o traballo tutelado, no caso de que fose entregado, non serán re-avaliados, manténdose a calificación da primeira edición. O alumno terá que mellorar a calificación mediante o exame e/ou o Estudo de casos.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

GIL, F. y SEGADO, F., **Teoría e historia de la imagen**, Síntesis, 2011

GUBERN, R., **Del bisonte a la realidad virtual**, Anagrama, 1997

PUYAL, A., **Teoría de la Comunicación Audiovisual**, Fragua, 2006

Rodríguez, Ángel, **La dimensión sonora del lenguaje audiovisual**, Paidós, 1998

VILLAIN, D., **El encuadre cinematográfico**, Paidós, 1997

SIETY, E., **El plano**, Paidós, 2004

Douglas Katz, Steven, **Plano a plano: De la idea a la pantalla. Dirección I**, Plot Ediciones, 2000

Douglas Katz, Steven, **Rodando: La planificación de secuencias. Dirección II**, Plot Ediciones, 2000

Bibliografía Complementaria

ARHEIM R., **Arte y percepción visual**, Alianza, 1981

AUMONT, J. y MARIE, M., **Análisis del film**, Paidós, 1990

AUMONT, J., **La imagen**, Paidós, 1992

BLOCK, B., **Narrativa visual. Creación de estructuras visuales para cine, vídeo y medios digitales**, Omega, 2008

BREA, J. L., **Estudios visuales. La epistemología de la visualidad en la era de la globalización**, Akal, 2005

BREA, J. L., **Las tres eras de la imagen**, Akal, 2010

Briones Delgado, Jesús, **Promesas y realidades de la 'revolución tecnológica'**, Catarata, 2016

BURCH, N., **El tragaluz del infinito. Contribución a la genealogía del lenguaje cinematográfico**, Cátedra, 1987

COMPANY, J.M., **El trazo de la letra en la imagen**, Cátedra, 1987

CASETTI, F. y DI CHIO, F., **Cómo analizar un film**, Paidós, 2007

DELGADO LEYVA, R., **La pantalla futurista**, Cátedra,

ECO, Umberto, **La estrategia de la ilusión**, Lumen, 1996

FERNÁNDEZ DÍEZ, F., **Manual básico de lenguaje y narrativa audiovisual**, Paidós, 1999

Francés, M. y Llorca Abad, G., **La ficción audiovisual en España**, Edisa, 2012

GOMBRICH, Ernst H., **Los usos de las imágenes. Estudios sobre la función social del arte y la comunicación visual**, Debate, 2003

Gómez Alonso, R., **Análisis de la Imagen: Estética Audiovisual**, Laberinto Comunicación, 1996

GUBERN, R., **La mirada opulenta**, Gustavo Hill, 1987

Gurney, James, **Luz y color**, Anaya Multimedia, 2015

Jover Ruíz, Fernando, **Control de iluminación y Dirección de Fotografía**, Altaria Editorial, 2016

KELLNER, D., **Cultura mediática. Estudios culturales, identidad y política entre la modernidad y la posmodernidad**, Akal, 2011

LUMET, Sydney, **Así se hacen las películas**, Rialp, 2002

MITCHELL, W.J.T., **Teoría de la imagen**, Akal, 2009

Molina, César Antonio, **Tan poderoso como el amor**, Destino,

NICOLÁS, Francisco R., **Colorimetría**, 2ª, ORTV, 2000

PIERANTONI, R., **El ojo y la idea**, Paidós, 1984

PINEL, V., **El montaje**, Paidós, 2001

Rodríguez, Hugo, **Guía completa de la imagen digital**, Marcombo,

Silva Echeto, Víctor, **La desilusión de la imagen**, Edisa, 2016

Talbo, Carlos, **Walter Benjamin. La vida que se cierra**, Catarata, 2015

Zerzan, John, **El crepúsculo de las máquinas**, Catarata, 20156

ZUMALDE, Imanola, **La experiencia fílmica**, Cátedra,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Comunicación: Tecnoloxía dos medios audiovisuais/P04G071V01108

Comunicación: Teoría e historia da comunicación/P04G071V01106

Teoría e técnica cinematográfica/P04G071V01109

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Teoría e técnica da fotografía/P04G071V01105

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Metodoloxías docentes que se manteñen:

En caso de docencia mixta (presencial e a distancia), mantéñense todas as metodoloxías.

En caso de docencia en situación de confinamento, coa totalidade da docencia en modalidade a distancia, mantéñense as metodoloxías de Estudo de casos e Lección Maxistral, que se impartirían a través do Campus Remoto.

Metodoloxías docentes que se modifican;

En caso de docencia mixta, non se modifica ningunha metodoloxía.

En caso de confinamento, ou coa imposibilidade dos alumnos de reunirse ou retirar material da Facultade, tanto as Prácticas con apoio de TIC como o Traballo Tutelado substituiráse pola planificación e execución dun story board. No entanto, si un alumno dispón de material técnico suficiente no seu domicilio, estudarase a posibilidade de aplicar ambos os dous métodos (prácticas e traballo titorizado) de forma individual.

Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías):

A través do Campus Remoto da Universidade

Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Mantéñense a totalidade dos contidos

Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é precisa.

Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Os exames deberán realizarse de maneira presencial. Si non fose posible, tanto o previsto a metade de curso, como o final, eliminaráse da avaliación. A porcentaxe correspondente (20% ou 40% dependendo de si se suprime só un exame ou os dous) distribuirase proporcionalmente entre os outros apartados da avaliación, até alcanzar o 100%.

Mantense a cualificación do resto de apartados da avaliación, unha vez adaptadas as metodoloxías.

Información adicional

Con independencia do método de ensino (presencial, mixto ou a distancia), todo o material necesario para o seguimento da teoría e a realización das prácticas e traballos, poráse a disposición dos alumnos de maneira online.

As sesións que se efectúen a través do Campus Remoto, gravaranse e poráse a disposición do alumnado para o seu visionado online. Si os medios instalados na aula o permiten, tamén se gravarán as sesións presenciais coa mesma finalidade.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Comunicación: Comunicación escrita**

Materia	Comunicación: Comunicación escrita			
Código	P04G071V01104			
Titulación	Grao en Comunicación Audiovisual			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Psicología evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Alende Castro, Silvia			
Profesorado	Alende Castro, Silvia			
Correo-e	salende@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O desenvolvemento e coñecemento da materia Comunicación Escrita deberá facilitar e habilitar ao alumno para unha mellor comprensión do uso e manexo da linguaxe textual nos medios de comunicación. Para iso analizaranse as técnicas e formas de expresión do discurso xornalístico e ciberxornalístico, considerando os modelos discursivos, os estilos e os xéneros.			

Competencias

Código

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer as particularidades da xestión de campañas de imaxe e relacións públicas en ámbitos especializados	
2. Redactar con fluidez textos e contidos xornalísticos adaptados a diferentes situacións e contornas comunicativas. Distinguir a función informativa, interpretativa e persuasiva.	
3. Demostrar capacidade e habilidade para a análise, síntese, expresión e xuízo crítico.	
4. Buscar e analizar información proveniente de fontes diversas; discernir o relevante do irrelevante; e aglutinar datos dispersos.	
5. Analizar textos xornalísticos e empregalos como elemento imprescindible no coñecemento da contorna.	
6. Distinguir os elementos noticiosos dun acontecemento e xerarquizarlos segundo a relevancia informativa.	
7. Discernir os aspectos éticos e deontolóxicos esenciais na comunicación dos feitos de actualidade: o uso adecuado das fontes, con precisión e respecto.	

Contidos

Tema	
Tema 1. A cultura escrita	1.1. Historia e difusión cultural 1.2. A expresión nos medios de comunicación
Tema 2. A comunicación escrita: como escribir correctamente	2.1. A linguaxe nos medios 2.2. Guía práctica para escribir mellor 2.3. Impropiiedades e dúbidas na escrita
Tema 3. O contido dos medios de comunicación	3.1. Factores de noticiabilidade 3.2. Os feitos e os acontecementos 3.3. Procedementos profesionais
Tema 4. Redactar para os medios	4.1. Principais formatos e xéneros para a comunicación 4.2. O estilo informativo, interpretativo e de opinión

- Tema 5. A redacción e o comunicador audiovisual
- 5.1. Producción de textos para medios impresos
  - 5.2. Producción de textos sonoros
  - 5.3. Producción de textos audiovisuais
  - 5.4. Producción de textos dixitais e multimedia
  - 5.5. Producción de textos para canles sociais
  - 5.6. Producción de textos en comunicación organizacional e relación públicas
  - 5.7. Producción de textos académicos

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	24	24	48
Prácticas con apoio das TIC	24	36	60
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	40	42

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	O docente presentará aos alumnos nas sesións presenciais os aspectos teóricos máis significativos da materia, proporcionaralles a información e a bibliografía necesaria para desenvolver os temas do programa, e así ter os coñecementos básicos para traballar e poder realizar os exercicios prácticos semanais. Nestas sesións proporcionarase ao alumno o mínimo necesario para desenvolver o seu traballo autónomo.
Prácticas con apoio das TIC	Nas horas de docencia práctica os alumnos terán que realizar os exercicios propostos polo docente. Redacción de diferentes textos xornalísticos relacionados co desenvolvemento do contido teórico da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Os alumnos recibirán os coñecementos teóricos nas sesións maxistras, que se desenvolverán nas clases teóricas semanais. O docente orientará ao alumno na correcta evolución na asimilación dos contidos da materia e atenderá ás preguntas e dúbidas expostas polo alumnado.
Prácticas con apoio das TIC	Todas as prácticas realizarase co asesoramento e co seguimento individualizado do docente para resolver dúbidas e facilitar a aprendizaxe do alumnado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Prácticas con apoio das TIC	A nota media das cualificacións obtidas na execución dos exercicios de redacción propostos nas clases prácticas suporán o 40% da nota final da materia. É necesaria a entrega de todos os exercicios propostos e a asistencia ás clases.	40	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Os contidos desenvolvidos nas horas presenciais das sesións maxistras da materia avaliaranse a través dunha proba final que suporá o 60% da nota final.	60	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- CANTAVELLA, J. y SERRANO, J. F. (coords.), **Redacción para periodistas: informar e interpretar**, Ariel, 2004
- CANTAVELLA, Juan y SERRANO, José Francisco (coords.), **Redacción para periodistas : opinar y argumentar**, Universitas, 2015
- DÍAZ NOCI, J. y SALAVERRÍA, R. (coords.), **Manual de redacción ciberperiodística**, Ariel, 2003
- ECHEVARRÍA LLOMBART, Begoña, **El reportaje periodístico: una radiografía de la realidad**, Comunicación Social, 2011
- EDO BOLÓS, Concha, **Periodismo informativo e interpretativo. El impacto de internet en la noticia, las fuentes y los géneros**, Comunicación Social, 2009
- GRIJELMO, Álex, **El estilo del periodista. Consejos lingüísticos, profesionales y éticos para escribir en los medios.**, 18ª ed., Taurus, 2014
- LÓPEZ HIDALGO, Antonio, **El titular: manual de titulación periodística**, Comunicación Social, 2001

MARTÍNEZ ALBERTOS, José Luís, **Curso general de redacción periodística**, 5ª ed. 2ª reimpre., Paraninfo, 2001

MORENO ESPINOSA, Pastora, **Opinión y géneros periodísticos en la era multimedia**, Universitas, 2012

YANES MESA, Rafael, **Géneros periodísticos y géneros anexos**, Fragua, 2004

Bibliografía Complementaria

ARMENTIA VIZUETE, J. I. y CAMIÑOS MARCET, J. Mª, **La información. Redacción y estructuras**, Universidad del País Vasco, 1998

CAMACHO MARKINA, Idoia (Coord.), **La especialización en el periodismo. Formarse para informar**, Comunicación Social, 2010

CARRERA, F., **Comunicar 2.0 : el arte de comunicar bien en el siglo XXI**, Profit, 2013

CASALS CARRO, María Jesús, **Periodismo y sentido de la realidad. Teoría y análisis de la narrativa periodística**, Fragua, 2005

GARCÍA CARBONELL, R., **Nuevas técnicas de la comunicación escrita : interpersonales, profesionales y de negocios**, Edaf, 1998

GOMIS, Lorenzo, **Teoría de los géneros periodísticos**, UOC, 2008

KAPUSCINSKI, Ryszard, **Los cinco sentidos del periodista**, Fondo de cultura económica, 2003

MARTÍN VIVALDI, GONZALO, **Curso de redacción : teoría y práctica de la composición y del estilo**, Paraninfo, 2018

MARTÍNEZ ALBERTOS, José Luís, **El zumbido del moscardón. Periodismo, periódicos y textos periodísticos**, Comunicación Social, 2009

MAYORAL, Javier (Coord.), **Redacción periodística en TV**, Síntesis, 2008

MESANZA LÓPEZ, J., **Hablar y escribir correctamente : barbarismos, impropiedades y dudas en el español oral y escrito**, Wolters Kluwer, 2009

PANIAGUA SANTAMARÍA, Pedro, **Información e interpretación en periodismo. Hacia una nueva teoría de los géneros**, UOC, 2009

QUESADA, Montse, **Curso de periodismo especializado**, Síntesis, 2012

RAMONEDA, A., **Manual de estilo : guía práctica para escribir mejor**, Alianza, 2008

ROSENDO KLECKER, Belén de, **El perfil periodístico: claves para caracterizar personas en prensa**, Tecnos, 2010

SALAVERRÍA, Ramón, **Redacción periodística en internet**, EUNSA, 2006

SANTAMARÍA, Luisa y CASALS, Mª Jesus, **La opinión periodística: argumentos y géneros para la persuasión**, Fragua, 2000

VILAMOR, José R, **Redacción periodística para la generación digital**, Editorial Universitas, 2000

VIVANCO CERVERA, V., **El don de la escritura : comunicar con estilo profesional**, Paraninfo, 2008

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

(*)/

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

(*)/

Plan de Contingencias

Descripción

No caso de ser preciso, a metodoloxía docente adaptarse ao sistema de docencia telemática que se recomende dende a Universidade. Deste xeito, garántese a achega dos contidos teóricos e prácticos que se establecen nesta guía.

Con respecto ao mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías), estas levaranse a cabo a través de medios electrónicos, fundamentalmente por medio de correo electrónico e/ou outras ferramentas autorizadas pola institución.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas prácticas: manteñen un peso dun 40% da nota final (entrega telemática)

* Proba de contido teórico: mantén un peso dun 60% da nota final.

No caso de que non poida levarse a cabo un exame de tipo presencial, este será modificado por unha proba de tipo teórico e entrega telemática.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Teoría e técnica da fotografía**

Materia	Teoría e técnica da fotografía			
Código	P04G071V01105			
Titulación	Grao en Comunicación Audiovisual			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Comunicación audiovisual e publicidade			
Coordinador/a	Lens Leiva, Jorge			
Profesorado	Lens Leiva, Jorge			
Correo-e	jlens@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Técnicas de representación fotográfica contemporánea.			

Competencias

Código

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Elaborar dinámicas de traballo en grupo en novas contornas colaborativas	
2 - Coñecer os parámetros fundamentais da técnica fotográfica.	
3 - Axustar medicións satisfactorias con respecto á luminosidade dunha escena e á cantidade de cor dunha fonte de luz	
4 - Empregar programas informáticos para o tratamento dixital de imaxes fotográficas	
5 - Desenvolver proxectos fotográficos de tipo persoal onde se asuman riscos expresivos e temáticos	
6 - Ser consciente de que a fotografía implica unha toma de conciencia responsable e ética coas persoas e a contorna que nos rodea	

Contidos

Tema

1. Técnica fotográfica I.	Parámetros fundamentais da cámara: 1.1 Enfoque 1.2 Diafragma 1.3 Tempo de exposición
2. Técnica fotográfica II.	2.1 Valor de exposición 2.2 Sensibilidade. Escala ISO 2.3 Tipos de medición da luz. Matricial. Ponderada. Puntual 2.4 Elección da exposición: Luz uniforme. Luz irregular. 2.5 HDR. Casos especiais
3. Técnica fotográfica III.	3.1. Orientación da luz con respecto á cámara 3.2. Profundidade de campo 3.3. Tipoloxía dos obxectivos 3.4. Temperatura cor. Balance de brancos 3.5. O flash
4. Técnica fotográfica IV	Trucos de composición 4.1. Engadir elementos en primeiro plano 4.2. Establecer relacións entre elementos 4.3. Reencadrar con algún elemento do primeiro plano 4.4. Facer fotos a través de algún elemento 4.5. Forzar o encuadre hacia un punto de interés 4.6. Saturación de cor e textura 4.7. Lei do movemento e da mirada 4.8. Encher ou distribuir o encadre de elementos 4.9. Destacar o motivo principal do fondo 4.10. Manter a liña do horizonte horizontal 4.11. Luz suxerente

5. Historia da fotografía I. Antecedentes históricos da fotografía e primeiras manifestacións fotográficas.	5.1 A cámara oscura. 5.2 Pioneiros. Niepce, Daguerre, Fox Talbot 5.3 Funciones da fotografía: Sociedades Heliográficas, Muybridge, Marey, Disderí, Nadar 5.4 A cámara Kodak 5.5 O asociacionismo: Photo Club, Photo Secession (Stieglitz) 5.6 O Grupo f64 (Weston)
6. Historia da fotografía II. Desde o pictorialismo ata os nosos días. Autores e tendencias.	6.1 Nova Visión (Man Ray, Rodchenko, Moholy Nagy). 6.2 Nova Obxetividade (Blossfeldt, Sander). 6.3 Documentalismo: Cartier Bresson, Doisneau, Manuel Ferrol, Catalá Roca 6.4 Street Photography en EEUU (años 50): Robert Frank, William Klein, Lee Friedlander, Diane Arbus). 6.5 Escola de Madrid. 6.6 Eggleston
7. A representación fotográfica contemporánea. Autores representativos e tendencias.	7.1 O retrato na fotografía contemporánea 7.2 A paisaxe na fotografía contemporánea 7.3 A fotografía construída na fotografía contemporánea 7.4 O documentalismo na fotografía contemporánea

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Obradoiro	23	23	46
Lección maxistral	22	44	66
Exame de preguntas obxectivas	2	5	7
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	8	10
Práctica de laboratorio	1	20	21

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Obradoiro	Actividades fotográficas enfocadas á asimilación dos contidos teóricos da materia, así como á posta en práctica da técnica fotográfica a través da titorización en grupo e individual do profesor.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos teóricos en torno á evolución da fotografía (desde os antecedentes fotográficos ata os autores contemporáneos), así como sobre aqueles aspectos relativos á técnica fotográfica que logo se porá en práctica nas horas de obradoiro correspondentes.

Atención personalizada

Probas	Descrición
Práctica de laboratorio	Atención individualizada ao desenvolvemento das tarefas prácticas coa cámara fotográfica

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Obradoiro	Os obradoiros avaliaranse de forma continua e personalizada; agás nos casos excepcionais, non haberá ningunha proba escrita que faga media con outras probas. A avaliación será a través dos traballos fotográficos obrigatorios (oito, aproximadamente) que haberá que presentar ao longo do curso. Tamén se valorará a actitude do alumno con respecto á asignatura e a súa implicación ca materia.	50	
Lección maxistral	A proba consistirá en preguntas curtas relacionadas cos contidos vistos na aula. Terán especial relevancia na nota final as preguntas dedicadas á asimilación da práctica fotográfica (escala de diafragmas e de velocidade). No caso de realizarse esta proba, o seu valor será o 50% da nota total da materia	50	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Esta proba servirá para coñecer o nivel inicial dos alumnos en aspectos relacionados coa fotografía, polo que se realizará a comezos de curso e non terá incidencia na nota final.	Sin incidencia na nota final.	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A proba teórica será realizada obrigatoriamente por aqueles alumnos que acumulen máis de 6 faltas de asistencia entre as clases prácticas e as clases teóricas. Tamén, de forma voluntaria, poderá realizarse para subir a nota da asignatura. En ámbolos dous casos, o valor desta proba será do 50%, mentras que o outro 50% será a calificación total dos traballos prácticos.

Para os alumnos que non teñan que realizar a proba teórica, a avaliación dos talleres prácticos (traballos prácticos entregados) será o 100% da nota. Dentro de este porcentaxe, reservase un 10% aproximadamente pra valorar o grao de implicación e a actitude do alumno con respecto á materia.

O feito de non entregar un traballo práctico significa un cero nise traballo, que fará media co resto de notas dos outros traballos.

Para as convocatorias seguintes, será igualmente necesaria a entrega de traballos prácticos, tomando como referencia os encargados no ano académico en que se desenvolva o examen.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BARTHES, Roland, **La cámara lúcida**, Paidós Ibérica, 1995

DALY, Tim, **Manual de fotografía digital**, Taschen Benedikt, 2000

FONTCUBERTA, Joan, **El beso de Judas**, Gustavo Gili, 1997

LANGFORD, Michael, **La fotografía paso a paso**, Hermann Blume, 2004

LÓPEZ MONDÉJAR, Publio, **Historia de la fotografía en España**, Lunwerg, 1997

SONTAG, Susan, **Sobre la fotografía**, Alfaguara, 2005

MARZAL FELICI, Javier, **Cómo se lee una fotografía. Interpretaciones de la mirada**, Cátedra, 2008

FREUND, Gisèle, **La fotografía como documento social**, Gustavo Gili, 2001

PETERSON, Bryan, **Los secretos de la fotografía (Guía de campo)**, Tutor, 2010

CARROLL, Henry, **Lea este libro si desea tomar buenas fotografías**, Blume, 2017

KELBY, Scott, **Iluminar, disparar y retocar. Conseguir fotografías de máxima calidad**, Anaya Multimedia., 2012

ARIAS, Zack, **Fotografía. Preguntas y respuestas**, Anaya Multimedia., 2014

MEOLA, Christa, **Fotografía boudoir. El arte de la sensualidad**, Anaya Multimedia. Colección Photo Club, 2013

duCHEMIN, David, **Mercaderes de imágenes. La fotografía como pasión y profesión**, Anaya Multimedia., 2010

RIVAS, Rodrigo, **Fotografía de calle. Memoria de la ciudad**, Anaya Multimedia. Colección Photo Club, 2017

Bibliografía Complementaria

EGUIZÁBAL MAZA, Raúl, **Fotografía publicitaria**, Cátedra, 2001

Recomendacións

Materias que continúan o temario

(*)/

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

(*)/

Plan de Continxencias

Descrición

Debido á incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID-19, as metodoloxías docentes poderán sufrir variacións.

METODOLOXÍA

En caso de confinamento, o que obrigaría a unha docencia online, as clases maxistras desenvolveríanse a través do campus remoto, mantendo sesións semanais coa totalidade do alumnado que se verían reforzados con material docente adicional que se subiría á plataforma Faitic.

Ademáis, o docente mantén unha canle na plataforma Youtube onde están subidos uns 15 tutoriais que poderían verse incrementados en función da duración do confinamento.

A maiores, debido ao anterior confinamento, o docente puxo en marcha o blog fotográfico cadadiaunclick.blogspot.com orientado a que o alumnado tivera contidos adicionais máis aló dos recollidos nesta guía docente e que se actualizou diariamente no primeiro mes do confinamento. En caso de necesidade, activaríase tamén este recurso e actualizaríamos según as necesidades.

AVALIACIÓN

En caso de confinamento, a avaliación non sufrirá cambios xa que a entrega de traballos evaluables farase en calquera caso a través da plataforma Faitic. Únicamente habería que adaptar os traballos á situación de cuarentena que impediría facelos fora dos domicilios do alumnado.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Comunicación: Teoría e historia da comunicación**

Materia	Comunicación: Teoría e historia da comunicación			
Código	P04G071V01106			
Titulación	Grao en Comunicación Audiovisual			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Román Portas, María Mercedes			
Profesorado	Doval Avendaño, María Montserrat Román Portas, María Mercedes			
Correo-e	mroman@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	*Fundamentación teórica da comunicación como actividade e como campo de estudo. Coñecer mellor a natureza da comunicación. Pensar e reflexionar na comunicación. A Teoría da comunicación é algo preciso na nosa sociedade, configurada case por completo pola comunicación.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adóitase atopar a un nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
B1	Coñecer as características esenciais da comunicación, os seus elementos e os seus resultados.
B3	Aplicar técnicas e procedementos da composición da imaxe aos diferentes soportes audiovisuais, a partir do coñecemento das leis clásicas e dos movementos estéticos e culturais da historia da imaxe.
B4	Expoñer os resultados dos traballos académicos de maneira escrita, oral ou por medios audiovisuais ou informáticos de acordo aos canons das disciplinas da comunicación.
B5	Coñecer os valores constitucionais, principios éticos e normas deontolóxicas aplicables á comunicación audiovisual, en especial as relativas á igualdade de homes e mulleres, á non discriminación de persoas con discapacidade e ao uso non sexista da imaxe feminina nos medios de comunicación de masas.
B6	Traballar en equipo e comunicar as propias ideas mediante a creación dun ambiente propicio.
C18	Capacidade para levar a cabo a gravación, composición, edición e postproducción de produtos audiovisuais.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
1. Coñecer a historia e evolución dos medios de comunicación colectiva, ademais da súa relevancia social e cultural ao longo do tempo. Coñecer a natureza da comunicación.	B1 B3 B6	C18
2. Coñecer a relación existente entre a evolución da sociedade no mundo contemporáneo e o ámbito da comunicación.	A1	B6
3. Coñecer as características esenciais da comunicación, os seus elementos e os seus resultados. Coñecer cientificamente a comunicación como realidade e como campo de estudo.	B1 B6	C18
4. Saber describir e diagnosticar as cuestións fundamentais da comunicación na sociedade actual.	A1	B1 C18
5. Expor de forma adecuada os resultados dos traballos académicos de maneira oral ou por medios audiovisuais ou informáticos conforme aos canons das disciplinas da comunicación	B4	
7. Demostrar ter conciencia solidaria: respecto solidario polas persoas e civilizacións do planeta	B5	
8. Coñecer as grandes correntes culturais en relación cos valores individuais e colectivos e respecto polos dereitos humanos	B1 B5	

Contidos

Tema	
Parte *I: Teoría da comunicación	1. Introducción á teoría da comunicación 2. Os elementos da comunicación 3. As accións *comunicativas
Parte *II: Teoría da comunicación	*II. 1. Elementos subxectivos. *II. 2. Elementos obxectivos. *II. 3. Elementos *práxicos
Parte *III: Historia da comunicación	Principais etapas no desenvolvemento da historia da comunicación.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	16	16	32
Seminario	16	16	32
Lección maxistral	15	56	71
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	6	8
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	6	7

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Traballo tutelado	Realizaranse nas horas de prácticas. Traballaranse e debaterán artigos relacionados co programa da materia. Organizaranse grupos dun cinco alumnos para que, por quendas, expoñan as súas conclusións sobre o artigo correspondente e os demais grupos poidan comentalas.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que deberá desenvolver o estudante.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Atenderase aos alumnos en *tutorías
Seminario	Atenderase aos alumnos en *tutorías
Traballo tutelado	Atenderase aos alumnos en *tutorías

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Traballo tutelado	Observación sistemática. Técnicas destinadas a recompilar datos sobre a participación do alumno, baseados nunha listaxe de condutas ou criterios operativos que faciliten a obtención de datos *cuantificables. Inclúe presentación de traballo en equipo	10	A1	B4
Seminario	Asistencia e realización dun traballo	20		B4 B5
Lección maxistral	Asistencia a clase e traballo en equipo	10		
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	50		B1 B3 B6 C18
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame sobre o contido do libro de texto da materia. Teoría da *Comunicación, unha proposta	10		B1 B3 B6 C18

Outros comentarios sobre a Avaliación

A mesma que en xuño

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Manuel Martín Algarra, **Teoría de la comunicación: una propuesta**, 1 y 2, Tecnos, 2003 y 2006

José López Yepes, **Introducción a la ética de la información periodística en el cine**, 1, Instituto de la Comunicación Académica, 2016

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

---

1. Si as clases teóricas non son presenciais, impartiríanse a través da aula remota.
2. Si as clases prácticas non son presenciais, traballaríase a través do *faitic
3. Si os seminarios non son presenciais, traballaríase a través do *faitic

Avaliación si a docencia é virtual:

Exame final sobre o temario da materia: 40%

Avaliación continua das prácticas: 20%

Avaliación continua dos seminarios: 20%

Traballo: 20%

DATOS IDENTIFICATIVOS**Comunicación: Documentación audiovisual**

Materia	Comunicación: Documentación audiovisual			
Código	P04G071V01107			
Titulación	Grao en Comunicación Audiovisual			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Psicología evolutiva e comunicación			
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	O obxectivo principal desta materia é transmitirle ao alumno a importancia da Documentación no desenvolvemento da actividade dos profesionais da Comunicación, encádrese esta en o campo da Información, a Ficción ou a Persuasión. E ao mesmo tempo, proporcionarlles as técnicas documentais necesarias para o seu traballo futuro diario, coñecendo e manexando as fontes de información básicas que lles permitan contrastar datos e informacións.			

Competencias

Código	
B3	Aplicar técnicas e procedementos da composición da imaxe aos diferentes soportes audiovisuais, a partir do coñecemento das leis clásicas e dos movementos estéticos e culturais da historia da imaxe.
B4	Expoñer os resultados dos traballos académicos de maneira escrita, oral ou por medios audiovisuais ou informáticos de acordo aos canons das disciplinas da comunicación.
B6	Traballar en equipo e comunicar as propias ideas mediante a creación dun ambiente propicio.
C7	Coñecer e aplicar as técnicas de documentación audiovisual.
D1	Comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.
D2	Comunicar por oral e por escrito na legua galega.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
1. Reconocer el papel y las funciones del departamento de documentación en un medio audiovisual	C7	D1
2. Analizar, organizar e sintetizar a información	B4	D2
3 - Avaliar as diversas fontes de información e determinar a súa idoneidade de acordo co tipo de formato, medio e mensaxe a transmitir	B3 B6	C7
4- Recoñecer o proceso documental e o uso de linguaxes documentais		C7 D1
5 - Utilizar distintos tipos de fontes de información para a elaboración de mensaxes informativas audiovisuais	B3 B6	C7
6 - Comprender a importancia da precisión ao a hora de seleccionar, analizar, resumir e documentar os textos escritos e audiovisuais con vistas á súa posterior recuperación	B3 B6	C7

Contidos

Tema	
Tema 1. Introducción a documentación	A documentación como ciencia Funcións da documentación audiovisual Concepto de documento
Tema2. A información e a documentación	Síntese e antecedentes históricos A documentación en España A labor documental nos medios
Tema 3. O proceso documental	Fases da canle documental Entrada, tratamento e posta a disposición do usuario dos documentos Características e procedementos
Tema 4. Fontes de información documental e bases de datos de bibliografía científica	O proceso de búsqueda Fontes de información Bases de datos

Tema 5. A documentación fotográfica	Fitos históricos O documento fotográfico Códigos icónicos e buscadores
Tema 6. A documentación radiofónica e televisiva	O ámbito documental na radio e a TV Tipos de documentos O arquivo
Tema 7. A documentación audiovisual e os medios dixitais	Preservación. A importancia do soporte e do formato Xestión dixital de contidos audiovisuais O documentalista audiovisual. Análise documental de contidos documentais

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	24	24	48
Prácticas con apoio das TIC	24	36	60
Resolución de problemas de forma autónoma	2	40	42

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	O docente presentará aos alumnos nas sesións presenciais os aspectos teóricos máis significativos da materia, proporcionaralles a información e a bibliografía necesaria para desenvolver os temas do programa, e así ter os coñecementos básicos para traballar e poder realizar os exercicios prácticos semanais. Nestas sesións proporcionarase ao alumno o mínimo necesario para desenvolver o seu traballo autónomo
Prácticas con apoio das TIC	Nas horas de docencia práctica os alumnos terán que realizar os exercicios propostos polo docente relacionados co desenvolvemento do contido teórico da materia.
Resolución de problemas de forma autónoma	Os alumnos deberán resolver de forma autónoma os proxectos que plantexa o docente.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Os alumnos recibirán os coñecementos teóricos nas sesións maxistrais, que se desenvolverán nas clases teóricas semanais. O docente orientará ao alumno na correcta evolución na asimilación dos contidos da materia e atenderá ás preguntas e dúbidas expostas polo alumnado.
Prácticas con apoio das TIC	Todas as prácticas realizaranse co asesoramento e co seguimento individualizado do docente para resolver dúbidas e facilitar a aprendizaxe do alumnado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Lección maxistral	O exame da materia suporá un 60% dsa nota final	60	B3 B4 B6	C7	D1 D2
Prácticas con apoio das TIC	As prácticas cualifícanse de forma individual e supoñen un 40% da nota final. É obrigatoria a asistencia a todas as sesións e a entrega de todas os exercicios propos	40	B3 B4 B6	C7	D1 D2

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Caldera Serrano, Jorge y Arranz Escachar Pilar, **Documentación audiovisual en televisión**, CARIDAD SEBASTIÁN, Mercedes; HERNÁNDEZ PÉREZ, Tony; RODRÍGUEZ MATEOS, David y PÉREZ LORENZO, Belén,, **Documentación audiovisual Nuevas tendencias en el entorno digital.**, CUADRA COLMENARES, Elena de la,, **Documentación cinematográfica**, GALDÓN LÓPEZ, Gabriel (coord.),, **Teoría y Práctica de la documentación para comunicadores**, LÓPEZ YEPES, José (Coord.),, **Manual de Ciencias de la Documentación**,

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

No caso de ser preciso, a metodoloxía docente adaptase ao sistema de docencia telemática que se recomende dende a Universidade. Deste xeito, garántese a chegada dos contidos teóricos e prácticos que se establecen nesta guía. Con respecto ao mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías), estas levaranse a cabo a través de medios electrónicos, fundamentalmente por medio de correo electrónico e/ou outras ferramentas autorizadas pola institución.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas prácticas: manteñen un peso dun 40% da nota final (entrega telemática)

* Proba de contido teórico: mantén un peso dun 60% da nota final.

No caso de que non poida levarse a cabo un exame de tipo presencial, este será modificado por unha proba de tipo teórico e entrega telemática.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Comunicación: Tecnoloxía dos medios audiovisuais**

Materia	Comunicación: Tecnoloxía dos medios audiovisuais			
Código	P04G071V01108			
Titulación	Grao en Comunicación Audiovisual			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Comunicación audiovisual e publicidade			
Coordinador/a	Pérez Feijoo, Paulino Emilio			
Profesorado	Pérez Feijoo, Paulino Emilio			
Correo-e	paulipe@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Estudo e capacitación na tecnoloxía, a análise e a expresión de formas, medios e técnicas audiovisuais.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adóitase atopar a un nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
B3	Aplicar técnicas e procedementos da composición da imaxe aos diferentes soportes audiovisuais, a partir do coñecemento das leis clásicas e dos movementos estéticos e culturais da historia da imaxe.
B6	Traballar en equipo e comunicar as propias ideas mediante a creación dun ambiente propicio.
C19	Xestionar con eficacia a comunicación nas redes sociais.
C21	Coñecer e aplicar as técnicas e procesos de produción e realización audiovisual nos formatos e soportes contemporáneos.
D1	Comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.
D2	Comunicar por oral e por escrito na legua galega.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
2 - Coñecemento teórico-práctico e aplicación das tecnoloxías aos medios de comunicación audiovisuais (son, televisión e vídeo)	C19 C21	D1
3 - Capacidade para desenvolver medicións sinxelas vinculadas coa cantidade de luz e a calidade cromática durante o proceso de gravación das imaxes	B3 B6	C19 C21
4 - Capacidade para desenvolver medicións sinxelas vinculadas coas cantidades e calidades do son durante o proceso de gravación do audio.	B3 B6	C19 C21
5 - Habilidade para o uso adecuado de ferramentas tecnolóxicas, especialmente informáticas, nas diferentes fases do proceso de edición de imaxes	C19	
6 - Capacidade de traballo en equipo e de comunicación das propias ideas mediante a creación dun ambiente propicio, así como capacidade para integrarse nun proxecto común destinado á obtención de resultados	A1	D2
7 - Sensibilidade, respecto e necesidade de conservación do patrimonio cultural e audiovisual de Galicia e do mundo	B6	

Contidos

Tema
------

1 - Introducción á tecnoloxía audiovisual.	<p>1 - Fundamentos técnicos do cinematógrafo: antecedentes. Cámara e proxector de cine.</p> <p>2 - Evolución da tecnoloxía cinematográfica: formatos, películas, do branco e negro ao 3D.</p> <p>3 - Convencións da linguaxe cinematográfica.</p> <p>4 - Tecnoloxía da televisión: antecedentes. A primeira emisión televisiva. Exploración entrelazada. Televisión en cor. Sistemas de televisión (PAL, SECAM, NTSC) TDT, cabo, satélite e IP. Televisión dixital: SD e HD</p> <p>5 - O vídeo: cámaras e formatos. A invención e desenvolvemento do magnetoscopio. Vídeo analóxico y vídeo dixital.</p> <p>6 - A contribución do vídeo e a televisión á linguaxe audiovisual.</p>
2 - A cámara de vídeo.	<p>1 - Introducción. Alimentación. Soportes de cámara. Trípodes. Baterías. Tipos de cámaras de vídeo.</p> <p>2 - Morfoloxía da cámara de vídeo.</p> <p>3 - Sistema óptico: obxectivos, foco, distancia focal, profundidade de campo, iris, obturación, servos, filtros.</p> <p>4 - Sistema electrónico: CCD, CMOS, sinal de vídeo, compoñentes de cor, sistemas de gravación, vídeo dixital: resolución, mostreo, profundidade de cor e cadencia, normas 4:4:4, 4:2:2..., codificación e parámetros técnicos do sinal de vídeo.</p> <p>5 - Formatos de vídeo.</p>
3 - Tecnoloxía do son.	<p>1 - Percepción e significado: fisioloxía, tomo, timbre e intensidade. Medidas do son.</p> <p>2 - Toma de son: micrófonos, mesturas, amplificadores, monitorización do sinal de audio (picómetro, vúmetro, caixas acústicas). Procesadores de son. Sistemas de rexistro sonoro. Conexións de audio.</p> <p>3 - Sintaxe sonora: plano sonoro. Voz, música, efectos. O valor do silencio.</p> <p>4 - Audio dixital: dixitalización do son: frecuencia de mostraxe, número de bits. Formatos.</p>
4- Iluminación.	<p>1 - Percepción: luz. Espectro electromagnético. Cor: síntese aditiva e subtractiva. Luz natural.</p> <p>2 - Luz artificial: tungsteno, HMI, luz fría, luz directa (Fresnel), luz difusa, luz reflectida.</p> <p>3 - Medidas da luz: intensidade, unidades. Fotómetro. Conversión de fontes luminosas. Temperatura de cor.</p> <p>4 - Fontes de iluminación: focos e proxectores. Filtros de difusión. Bandeiras. Gobos.</p> <p>5 - Iluminación creativa: aspectos teóricos e estética da iluminación. Iluminación básica de tres puntos.</p>
5 - Principios básicos de edición dixital de vídeo.	<p>1 - Montaxe cinematográfica. Principios xerais.</p> <p>2 - A imaxen dixital: bytes y bits. Resolución, muestreo, profundidade de cor, cadencia, compresión. Formatos de vídeo. Tamaño dos arquivos.</p> <p>3 - Dixitalización de vídeo: entrada do sinal de vídeo. Parámetros básicos de captura de vídeo. Compresores.</p> <p>4 - Edición con AVID. Principios xerais da edición por corte. Efectos e transicións.</p>

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
--	---------------	--------------------	--------------

Resolución de problemas de forma autónoma	0	50	50
Prácticas de laboratorio	25	5	30
Lección maxistral	25	5	30
Práctica de laboratorio	0	20	20
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	20	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas de forma autónoma	Traballos que o alumno deberá realizar de forma autónoma tanto de maneira individual como mediante traballo en equipo.
Prácticas de laboratorio	O alumno realizará de forma individual e en equipo exercicios prácticos de cámara, toma de son, iluminación e edición de vídeo.
Lección maxistral	Explicación dos contidos teóricos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	En titorías
Prácticas de laboratorio	En titorías
Resolución de problemas de forma autónoma	En titorías

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Resolución de problemas de forma autónoma	Exercicios prácticos realizados de forma autónoma polo alumno que poñan de relevo o aproveitamento das clases prácticas.	30		C19 C21	
Prácticas de laboratorio	Avaliarase a asistencia ás clases prácticas e a resolución dos exercicios propostos nelas.	10	A1	B3	D1 D2
Práctica de laboratorio	Exame práctico final sobre coñecementos adquiridos nas prácticas de laboratorio e nos exercicios.	30		B6	C19 C21
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame final teórico.	30		B6	C19 C21

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a asignatura é necesario obter a metade da porcentaxe no exame final práctico e teórico e nos exercicios prácticos avaliados.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

CASTILLO, J.M., **Televisión y lenguaje audiovisual**, IORTV,
 CARRASCO, Jorge, **Cine y televisión digital**, UBe, 2010
 MILLERSON, G., **Realización y Producción en Televisión.**, IORTV, 2002
 MILLERSON, Gerald, **Iluminación para televisión y cine.**, IORTV,

Bibliografía Complementaria

LYVER, Des, **Principios básicos del sonido para vídeo.**, Gedisa, 2000
 ZETTL, Herbert, **El manual de producción para vídeo y Televisión.**, Escuela de Cine,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Animación en contornas dixitais e multimedia/P04G070V01402
 Expresión sonora e estilos musicais/P04G070V01404
 Técnicas de edición dixital/P04G070V01304

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

(*)/

Materias que se recomenda ter cursado previamente

(*)/

Plan de Continxencias

Descrición

- Docencia Mixta.

Clases teóricas. No caso de que a docencia teña que ser mixta, presencial e online, se adaptarán ás posibilidades docentes propostas pola facultade en canto a grupos presenciais e seguimento das clases de maneira síncrona no seu horario programado para a materia. A participación nestas sesións será de tipo obrigatorio. Nelas se analizarán os traballos desenvolvidos, se resolverá, as dúbidas sobre o temario (bibliografía, pdf, tutoriais, vídeos explicativos...) que se van engadindo cada semana a Faitic.

Clases prácticas. Dependendo das circunstancias do momento o alumnado desenvolverá as prácticas establecidas na programación docente mediante traballo individual nalgúns casos e mediante traballo en equipos de 3 alumnos nas prácticas que requiran traballo en equipo.

- Docencia online.

Clases teóricas. A parte teórica da materia será impartida a través da Aula Virtual asignada á materia no horario programado. Estas sesións serán de carácter obrigatorio. O alumnado terá á súa disposición o material didáctico en Faitic, mediante manuais en pdf, videotutorias, vídeos explicativos, reviews de materiais, e links a determinadas bibliografías e informacións de interese. Nestas sesións se analizarán os traballos desenvolvidos, se resolverán as dúbidas sobre o temario que se vai engadindo cada semana a Faitic e se animará ao alumnado a manter unha constancia na aprendizaxe. De xeito asíncrono se manterá o contacto a través do correo e do grupo de whatsapp da materia.

Clases prácticas. As prácticas programadas serán cambiadas por outras similares de tipo individual consistentes na elaboración de 4 pezas audiovisuais realizadas de xeito individual e de maneira asíncrona. A elaboración destes traballos permitirá por en práctica os conceptos teóricos que se van estudando. O alumnado deberá realizar estas prácticas de carácter obrigatorio con equipos individuais propios, como poden ser a súa cámara de fotos ou teléfono móbil con cámara e o ordenador ou tablet dotados con programas de edición gratuitos que serán recomendados polo docente.

- Avaliación. A avaliación contemplada na Guía Docente da materia quedará do mesmo xeito. Haberá un exame teórico final, que en función no modelo de docencia que se aplique pode ser presencial ou ben non presencial a través do Campus Remoto. Tamén se contempla un exame práctico final de carácter individual e autónomo de cada alumno, podendo ser realizado en calquera lugar no que se atope. a valoración das prácticas desenvolvidas e da actitude e implicación do alumnado no desenvolvemento da materia manterán a porcentaxe especificada na Guía Docente.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Teoría e técnica cinematográfica				
Materia	Teoría e técnica cinematográfica			
Código	P04G071V01109			
Titulación	Grao en Comunicación Audiovisual			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego Outros			
Departamento	Comunicación audiovisual e publicidade			
Coordinador/a	Amorós Pons, Ana María			
Profesorado	Amorós Pons, Ana María Fernández Fernández, Miguel Ángel			
Correo-e	amoros@uvigo.es			
Web	http://http://www.csc.uvigo.es/ http://webs.uvigo.es/depx14/			
Descrición xeral	Materia obrigatoria. Estudo dos estilos cinematográficos, directores e das técnicas da linguaxe cinematográfica a través da historia do cine.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adóitase atopar a un nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
B1	Coñecer as características esenciais da comunicación, os seus elementos e os seus resultados.
B3	Aplicar técnicas e procedementos da composición da imaxe aos diferentes soportes audiovisuais, a partir do coñecemento das leis clásicas e dos movementos estéticos e culturais da historia da imaxe.
B4	Expoñer os resultados dos traballos académicos de maneira escrita, oral ou por medios audiovisuais ou informáticos de acordo aos canons das disciplinas da comunicación.
B5	Coñecer os valores constitucionais, principios éticos e normas deontolóxicas aplicables á comunicación audiovisual, en especial as relativas á igualdade de homes e mulleres, á non discriminación de persoas con discapacidade e ao uso non sexista da imaxe feminina nos medios de comunicación de masas.
B6	Traballar en equipo e comunicar as propias ideas mediante a creación dun ambiente propicio.
B9	Sensibilidade, respecto e necesidade de conservación do patrimonio lingüístico, audiovisual e cultural de Galicia
C16	Coñecer e aplicar as tecnoloxías audiovisuais (fotografía, cinema, radio, televisión e multimedia) en función das súas capacidades expresivas.
C17	Coñecer a imaxe espacial e das representacións icónicas no espazo, tanto na imaxe fixa como en movemento.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
2 - Interpretar a historia do cinema a través dos estilos das diferentes escolas	A1	B1 B5 B6
3 - Identificar na teoría e na práctica a linguaxe cinematográfica e os elementos técnico-narrativos presentes no plano.	B3	C17
4 - Detectar os procesos de construción da estrutura narrativa, planificación e montaxe da obra cinematográfica.		C17
5 - Analizar os relatos cinematográficos.	B3 B4	C16 C17
6 - Saber integrarse nun equipo de produción audiovisual	B4 B5	
7 - Fomentar o respecto e sensibilidade polo patrimonio audiovisual galego e universal	B9	

Contidos

Tema	
BLOQUE 1. TEÓRICO	TEMA 1. Imaxe cinematográfica: 1.1 Antecedentes culturais e tecnolóxicos 1.2 Principais teorías cinematográficas
BLOQUE 2. ORIXES	TEMA 2. Pioneiros do cine: 2.1 Europa. España. Galicia. América 2.2 Creación de Hollywood: as majors

BLOQUE 3. TÉCNICA CINEMATOGRÁFICA

TEMA 3. Cinematografías, estilos e directores:
 3.1 EUROPA:
 Cine soviético (URSS)
 Cine expresionista alemán (República de Weimar)
 Cine vangardista (Alemaña)
 Cine surrealista (Francia)
 Neo(post)rrrealismo (Italia)
 Nouvelle Vague (Francia)
 Free Cinema (Gran Bretaña)
 3.2 EE.UU.:
 Escola Clásica de Hollywood
 Neo-Hollywood
 3.3 ASIA:
 China
 Xapón
 3.4 ESPAÑA:
 Cine Español
 Cine Galego

BLOQUE 4. ANÁLISE FÍLMICA

Seminario (de/na aula):
 Estudo de cinematografías, análise do estilo e técnica de directores.
 - ESTUDOS DE CASO (na clase): proxección, visionado, análise técnica-narrativa, exposición oral, comentario escrito de fragmentos/secuencias fílmicas de películas das diferentes cinematografías do temario da Guía.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	60	90
Seminario	15	15	30
Estudo de casos	3	11	14
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	14	16

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Clase teórica: Exposición dos contidos teórico-conceptuais da materia, con referencias e comentarios a obras cinematográficas e directores.
Seminario	Ampliación dos contidos tratados na sesión maxistral que permiten profundar na materia. Na aula: realízase proxección audiovisual, traballo de visionado, análise técnica-narrativo, exposición oral e comentario escrito de fragmentos (secuencias) de películas dos temas da Guía, coa asistencia/presencia e participación continuada do alumnado na clase, nas prácticas, traballos, exercicios, etc.
Estudo de casos	Adquisición de coñecementos específicos (directores, obras cinematográficas, etc.). Nos grupos-seminario realízanse prácticas en clase (en aula): de estudo de casos fílmicos dos temas da Guía, coa asistencia e participación continuada do alumnado na clase, nas prácticas, traballos, exercicios, etc.

Atención personalizada**Metodoloxías Descrición**

Seminario	Seguimento da aprendizaxe do alumnado. De maneira voluntaria, complétase a atención (con carácter máis personalizado) no horario das titorías no despacho (presencial física) ou campus remoto (presencial online, no caso de confinamento). Para a reserva dunha cita tutorial personalizada ofértase a posibilidade de facerse previamente por e-mail e evitar deste xeito demoras. O profesorado tamén pode facer comunicados e información académica por FAITIC ao alumnado.
-----------	--

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	Valórase a asistencia e participación en clase (teórica, seminario).	5	A1 B1 C16 B5 C17 B6

Seminario	Práctica de aula (ESTUDOS DE CASO fílmicos correspondentes aos temas da Guía): nos grupos de seminario realízase actividade de análise de obras cinematográficas coa proxección, traballo de visionado, análise técnica-narrativo, exposición oral e comentario escrito de fragmentos/secuencias de películas, coa asistencia/presencia e participación continuada do alumnado na clase, nas prácticas, traballos, exercicios, etc.	30	B3 C16 B4 C17 B5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Tipo de Proba: exame escrito (de resposta algunhas curtas e con espazo limitado). Modelo de exame: por unha banda, preguntas teóricas e, por outra, preguntas prácticas (de análise fílmico de fragmentos/secuencias de películas).	65	B1 C16 B3 C17 B6

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- AMORÓS PONS, Anna, **Cinematographic image in the Era of Convergence. Reflections about its artistry (versión cast.)**, ISSN: 1012-1587. Nº 31: 41-56., Opción. Revista de Ciencias Humanas y Sociales, 2015
- AMORÓS, Anna & COMESAÑA, Patricia, **Producción cinematográfica gallega. Panorama y restudio de los efectos de la crisis.**, ISSN: 1989-3469. Nº 10: 433-458, Prisma Social. Revista de Investigación Social, 2013
- AMORÓS PONS, Anna, **Cap. Libro: Cine gallego. Situación y tendencias en el S. XXI . En: Cronotopias. A renovación do audiovisual ibero-americano, pp. 95-125**, ISBN: 978-85-425-0003-5, EDUFERN, 2012
- AMORÓS PONS, Anna, **CONFERENCIA e Cap. Libro: Las compañías cinematográficas de Hollywood: las majors.**, ISBN: 978-84-693-2210-9, pp. 887-899, <https://tv.uvigo.es/video/5b5b387d8f4208>, 2010
- AMORÓS, Anna & NOGUEIRA, Xosé (Editores), **Xéneros cinematográficos. Aproximacións e reflexións.**, ISBN: 84-9750-634-0, USC/AGAG (Asociación Galega de Guionistas), 2006
- AMORÓS PONS, Anna (Editora), **Obradoiros de cine clásico**, ISBN: 84-8408-270-9, Tórculo/Asociación Galega de Guionistas, 2003
- CAPARRÓS LERA, Josep M^a, **Historia crítica del cine español**, ISBN: 84-344-6610-4, Ariel, 1999
- CASETTI, Francesco & DI CHIO, Federico, **Cómo analizar un film**, Paidós, 2010
- CASTRO DE PAZ, José Luis, **La Coruña y el Cine I y II (con Pena, J.)**, Vía Láctea, 1993 y 1995
- FERNÁNDEZ, Miguel Anxo (Comp.), **Rodado en Galicia (1916-2004)**, ISBN: 84-609-4591-X, Consorcio Audiovisual de Galicia, 2005
- GARCÍA FERNÁNDEZ, Emilio Carlos (Coord.), **Historia del cine**, Fragua, 2011
- GARCÍA FERNÁNDEZ, Emilio Carlos, **Historia del cine en Galicia : 1896-1984**, La Voz de Galicia, 1985
- GUBERN, Román, **Historia del Cine**, Anagrama, 2016
- HUESO, Ángel Luis, **El cine y el siglo XX**, ISBN: 84-344-6601-5, Ariel, 1998
- KRACAUER, Siegfried, **De Caligari a Hitler. Historia psicológica del cine alemán**, ISBN: 84-7509-336-1, Paidós, 1985
- LÓPEZ PIÑEIRO, Carlos A., **As catro estacións do relato audiovisual (Técnica do relato fílmico). Versión cast. 2017 (Ed. Académica española)**, ISBN: 978-84-09-07162-3, Edición autor/SGAE, 2018
- NOGUEIRA, Xosé, **O cine en Galicia**, ISBN: 84-89976-05-8, A Nosa Terra, 1997
- SANGRO COLÓN, Pedro, **La práctica del visionado cinematográfico**, ISBN: 978-84-975677-6-3, Síntesis, 2011
- STAM, Robert, **Teorías del cine: una introducción**, Paidós, 2001
- VV.AA. (Coord. Cabo & Coira & Pena), **Diccionario do Cine en Galicia (1896-2000)**, ISBN:84-453-3152-3, CGAI, 2001
- VV.AA., **Libro Branco de cinematografía e Artes Visuais en Galicia**, ISBN: 84-95415-96-8, Consello da Cultura Galega, 2004

Bibliografía Complementaria

- AMORÓS, Anna & GÓMEZ, Nuria, **The German Expressionist Film The Golem (1920): Study of The Music Soundtrack by Aljoscha Zimmermann (versión castellano)**, ISSN: 1885-3730, Nº 26:181-198, L'Atalante, 2018
- AMORÓS, Anna & GÓMEZ, Nuria, **Rainer Viertlböck's music in the restored version of the film Das Kabinett des Doktor Caligari by Robert Wiene (1919) (versión en castellano)**, ISSN: 1794-6670. Vol. 12, Nº 2:321-345, Cuadernos MAVAE. Journal of Music, visual, and Per, 2017
- AMORÓS, Anna & COMESAÑA, Patricia, **The Galician audiovisual in Mestre Mateo Awards.**, ISSN: 1856-1594. Nº 26: 74-96, Orbis. Scientific e-journal of Human Sciences, 2013
- LÓPEZ PIÑEIRO, Carlos A., **O nacemento dunha cidade. A implantación do cine en Pontevedra**, ISBN: 84-89690-54-5, Diputación de Pontevedra, 1998
- MICHEL, Marie, **La Nouvelle Vague**, Alianza, 2012
- VV.AA. (Coord. Jaime Pena), **Cine de Vanguardas (1015-1947)**, CGAI, 1993

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Teoría e historia dos xéneros audiovisuais/P04G070V01305
Crítica audiovisual/P04G070V01905

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

(*)/

Materias que se recomenda ter cursado previamente

(*)/

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen (as mesmas)

* Metodoloxías docentes que se modifican (ningunha)

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (en caso de confinamento total, titorías online por control remoto a través da Sala de profesorado correspondente, no horario titorial establecido)

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir (ningún)

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe (non se engade nova bibliografía)

* Outras modificacións (non hai)

== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ==

Mantéñense as mesmas probas e coas mesmas porcentaxes.

En caso dun confinamento cidadán total que afecte á docencia presencial física no Centro ou semi-presencial, podería darse a posibilidade de chegar a invertirse e re-axustarse as porcentaxes das probas e/ou substituír o exame por outras probas.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Comunicación radiofónica				
Materia	Comunicación radiofónica			
Código	P04G071V01110			
Titulación	Grao en Comunicación Audiovisual			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Gómez López, Concepción			
Profesorado	Gómez López, Concepción			
Correo-e	cogomez@uvigo.es			
Web	http://https://sites.google.com/site/paginadeaurora/			
Descrición xeral	Unha aproximación á radio como medio de comunicación de masas, á súa orixe e ao seu desenvolvemento, tanto teórico como práctico.			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adóitase atopar a un nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
B4	Expoñer os resultados dos traballos académicos de maneira escrita, oral ou por medios audiovisuais ou informáticos de acordo aos canons das disciplinas da comunicación.
C5	Analizar e implementar estratexias de distribución e difusión de contidos audiovisuais e a súa influencia no proceso de produción
D1	Comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.
D2	Comunicar por oral e por escrito na legua galega.

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
2 - Clasificar e adaptar os diferentes mecanismos e elementos da construción do guión atendendo a diferentes formatos	A1 C5
3 - Utilizar con soltura e habilidade o equipamento técnico destinado á emisión e ao desenvolvemento da produción radiofónica	C5 D1 D2
4 - Apreciar as posibilidades profesionais de todas as persoas que interveñen no proceso de comunicación radiofónica	B4 D2
5 - Apreciar a importancia do comunicador radiofónico, desde o punto de vista tanto informativo como publicitario, na realización de produtos de radio	B4 C5

Contidos	
Tema	
1. A LOCUCIÓN RADIOFÓNICA	1. Condicionantes da locución 2. A importancia da voz en locución 3. Mecanismos de produción da voz 4. Calidades da voz 5. Técnica e hixiene vocal 6. A prosodia ou o sentido da mensaxe 7. A pronuncia ou o significado da mensaxe 8. Exercicios de voz: relaxación, respiración, *fonación, resonancia e articulación. 9. Exercicios de lectura expresiva.

TEMA 2: A CODIFICACIÓN DA MENSAXE RADIOFÓNICA	<ol style="list-style-type: none"> 1. A linguaxe e o estilo radiofónico. 2. Vocalización, dicción e entonación en Radio 3. Características da comunicación radiofónica. 4. Os elementos da linguaxe radiofónica <ol style="list-style-type: none"> a) A palabra b) A música c) Os efectos de son d) O silencio 5. Características da redacción dos textos radiofónicos
TEMA 3: PRODUCCIÓN, REALIZACIÓN, GUIÓN E PROGRAMACIÓN	<ol style="list-style-type: none"> 1. Técnicas radiofónicas: Produción e realización radiofónica. 2. O guion radiofónico: características. 2. Redacción do guion. Consellos de escritura. 3. Elementos expresivos do guión 4. O esqueleto do guión 5. Estrutura do guión 6. Normas de elaboración 7.- O guión por tipos de programas 8. O guión comercial en radio.
TEMA 4 O PODCAST E A FICCIÓN SONORA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Irrupción e historia do podcast 2. O gran apagamento 3.- Podium *Podcast e outras plataformas de ficción sonora en radio 4. Novos modelos de produción
TEMA 5: GUIÓN E XÉNEROS XORNALÍSTICOS NA RADIO.	<ol style="list-style-type: none"> 1. O guión e os xéneros xornalísticos. 2. A noticia en radio e as súas características 3. A crónica 4. A reportaxe radiofónica 5. A entrevista radiofónica 6. A enquisa.
TEMA 6: OS XÉNEROS DE FICCIÓN E ENTRETENIMENTO	<ol style="list-style-type: none"> 1. Os xéneros de ficción radiofónica 2. Os xéneros de entretemento na radio <ol style="list-style-type: none"> a) O magacín b) As revistas especializadas c) Os programas musicais d) Os programas de participación e) Os programas deportivos f) Os faladoiros e debates
TEMA 7: A PUBLICIDADE NA RADIO	<ol style="list-style-type: none"> 1. Formatos radiofónicos da publicidade 2. O reinado do jingle ou cuña cantada 3. Necrolóxicas 4. Os contidos publicitarios na radio.
TEMA 8: BREVE HISTORIA DA RADIO	<ol style="list-style-type: none"> 1. Historia e evolución da radio 2. Orson Welles e a Guerra dos Mundos 3.- Historia da radio en España 4. A primeira emisora española 5. A Guerra Civil e a radio.
TEMA 9: As FUNCIÓNS SOCIAIS DA RADIO	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aproximación ao concepto de Propaganda. 2. A palabra e o poder ao longo da historia. 3. Formas de achegarse ao receptor 4. A radio como arma política 5. Propaganda radiofónica durante a Guerra Fría 6.- A radio nos réximes *totalitarios.
TEMA 10: ESTRUTURA DA RADIO EN ESPAÑA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Estrutura da radio en España. 2. Modelos e réxime xurídico da radio en España. 3. O espectro electromagnético 4. O control e o estudo de son na radio: mesa de mesturas, micrófonos, gravadoras, materiais de son e programas de gravación e edición: Zara Radio.
TEMA 11: RADIO E MEDIOS AUDIOVISUAIS. A EMPRESA INFORMATIVA.	<ol style="list-style-type: none"> 1. A empresa informativa 2. Natureza da empresa de comunicación 3. Estrutura da empresa multimedia. 4. As empresas audiovisuais 5. Principais grupos multimedia en España 6. A radio a través do cine

Planificación

Horas na aula

Horas fóra da aula

Horas totais

Prácticas de laboratorio	20	60	80
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	15	30	45
Lección maxistral	15	0	15
Exame de preguntas de desenvolvemento	0	10	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Aprendizaxe tutelada polo profesor.
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	O alumno realiza exercicios detallados nas sesións prácticas e realizados nelas coa supervisión d profesor.
Lección maxistral	A esixencia científica e pedagóxica de estudar o feito radiofónico desde distintos puntos de vista para o seu mellor e máis completa comprensión. Este catro bloques comprenden un total de 16 leccións ou, nun sentido amplo, de 16 unidades didácticas, introducidas por un tema no que se fai unha breve referencia histórica do desenvolvemento da radio.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	Segundo as necesidades de cada alumno, se artellará un sistema de atención individual nas tutorías.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Prácticas de laboratorio	Realización de prácticas no estudo de radio. 30%	50	A1	B4	C5	D1 D2
	Traballo final, 20%					
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame final teórico de toda a materia, que será escrito.	50	A1	B4	C5	D1 D2
	Test de 20 preguntas de resposta non excluínte e resposta a 5 preguntas de contido xeral. Os alumnos que fagan todas as prácticas só teñen que responder a 3 preguntas: as dúas primeiras obrigatorias e elixen unha das outras tres. Os alumnos que no teñan cubertas todas as prácticas teñen que responder ás 5 preguntas.					
	Os alumnos/as que non acaden o 5 na nota final de prácticas non terán opción a realizar o test e deberán contestar as cinco preguntas de desenvolvemento, ademais de facer un traballo final voluntario					

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás sesións prácticas é obrigatoria e as faltas de asistencia teranse en conta na nota final. Cada falta nas sesións prácticas da materia resta 0,25 puntos da nota final salvo que o alumno/a presente xustificante oficial por escrito.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BERDASCO GANCEDO, YOLANDA, **Comunicación Radiofónica**, 2ª Edición, Ediciones CEF, 2017

MARTA-LAZO, CARMEN Y ORTIZ SOBRINO MIGUEL ANGEL (EDITORES), **La información en radio: contexto, géneros, formatos y realización**, Fragua, 2016

TENORIO, IVAN, **La nueva radio**, Marcombo, 2008

BALSEBRE, ARMAND, **Historia de la Radio en España. 2 Volúmenes**, Cátedras, 2001

GARCÍA GONZÁLEZ, A., **Comunicación radiofónica**, Universidade de Vigo, Servicio de Publicacións, (2000)

GARCÍA GONZÁLEZ, A., **Manual del comunicador radiofónico**, CIMS. Barcelona, 2001

Bibliografía Complementaria

ORTIZ, MIGUEL A. Y VOLPINI, F., **Diseño de programas de radio**, Paidós Comunicación, 1995

MUNSÓ CABUS, JUAN, **40 años de radio**, Ediciones Picazo, 1980

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Expresión sonora e estilos musicais/P04G070V01404

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

(*)/

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Guión, produción e realización de programas de ficción/P04G070V01602

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

En caso dunha nova emerxencia sanitaria as sesións teóricas impartiríanse de maneira non presencial síncrono (en tempo real) a través da plataforma da UVIGO: Campus remoto: <https://campusremoto.tv.uvigo.es/faculty/204>. O alumnado poderá conectarse a esta ferramenta e asistir virtualmente (en tempo real) ás explicacións sobre os contidos teóricos da materia e recibirá instrucións precisas para realizar as prácticas complementarias desde casa e subilas a FAITIC.

De maneira asíncrona e como complemento ás actividades docentes subiríase material complementario (tanto en pdf como vídeos e *tutoriales) a través da plataforma FAITIC ou mediante correo electrónico.

Mecanismos de impartición das sesións prácticas

As sesións prácticas serían síncronas a través da plataforma campus remoto da UVIGO no horario habitual de cada grupo. O docente explicaría os conceptos básicos que o alumnado debe coñecer para poder realizar a práctica. Os alumnos poden preguntar ás súas dúbidas ou intercambiar impresións co docente sobre a materia. Tamén se explica a estrutura, obxectivos e prazos de entrega do exercicio práctico a través de FAITIC.

Variacións na avaliación

Ningunha. Computarase a nota das prácticas presenciais realizadas no Laboratorio de Radio 2. Penalízase con 0,25 puntos cada falta de asistencia ao prácticas si o estudante non presenta un xustificante oficial que acredite o motivo da ausencia.

2. Computaranse tamén os exercicios prácticos propostos online no caso de que a situación sanitaria aconselle a docencia virtual.

3. Terase especialmente en conta o cumprimento dos obxectivos específicos da práctica: que o alumnado mostre a súa competencia na produccion, guionización e edición de formatos de audio específicos para radio

4. Os criterios de avaliación das prácticas serán: a calidade e originalidade dos contidos, a calidade dos audios e a guionización do produto final

5. A avaliación das prácticas será o 50% da nota, ao que se sumaría outro 50% do exame teórico tipo test a través da plataforma FAITIC ou de Moodle.
